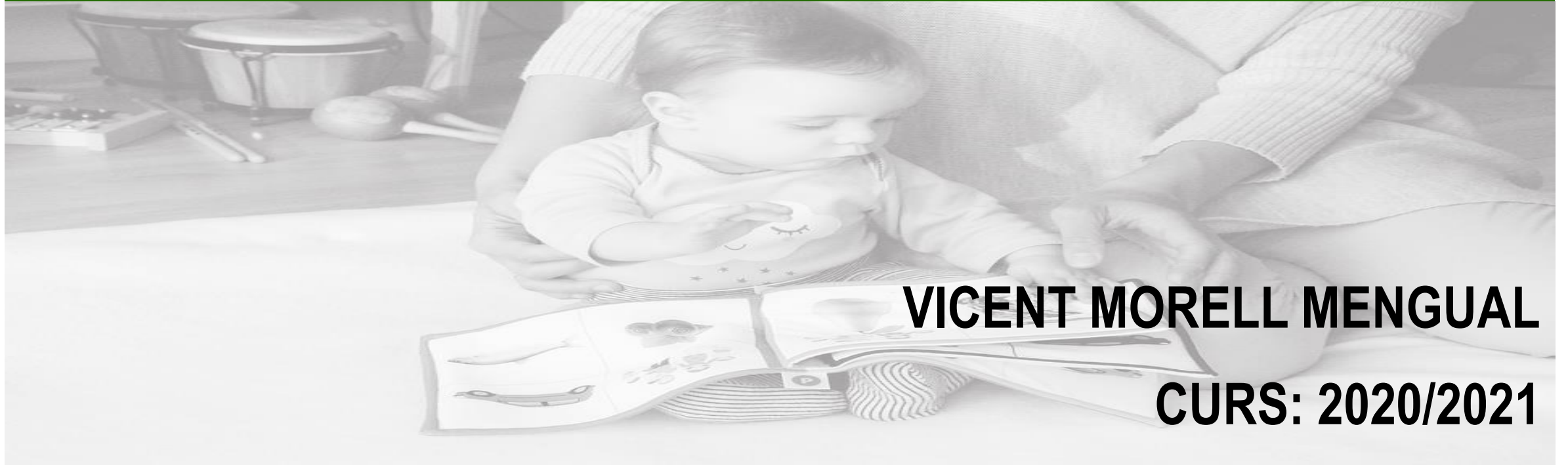

TEMA 7. DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU I DE LA PERSONALITAT

VICENT MORELL MENGUAL

CURS: 2020/2021

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

1. Anàlisi crítica dels principals enfocaments teòrics
2. Adquisició de les principals fites del desenvolupament socioemocional i de la personalitat
3. Detecció de riscos en el desenvolupament personal i social mitjançant l'inventari BATTELLE

ACTIVITATS PRÀCTIQUES

1. Síntesi de les propostes teòriques del desenvolupament socioafectiu
2. Anàlisi de la formació i el desenvolupament de l'estil d'aferrament
3. Síntesi de les propostes teòriques del desenvolupament de la personalitat
4. Avaluació de l'autoconcepte mitjançant l'escala AF-5
5. Anàlisi dels ítems de l'escala personal/social de l'inventari BATTELLE

ÍNDEX

1. Teories del desenvolupament socioafectiu
2. Desenvolupament afectiu de 0-3 anys
3. Desenvolupament afectiu de 3-12 anys
4. Teories del desenvolupament de la personalitat
5. Temperament, autoestima i autoconcepte.
6. Avaluació psicològica

TEORIES DEL DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU

1.1. TEORIES DE L'APRENTATGE I PSICOANÀLISI

1.2. TEORIA DE L'AFERRAMENT

1.3. TEORIA PSICOSOCIAL

1.4. TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT INTERPERSONAL

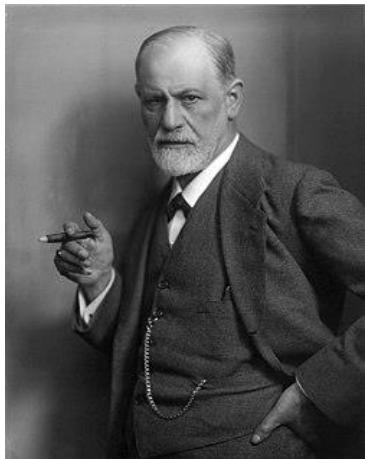
1.1. TEORIES DE L'APRENENTATGE I PSICOANÀLISI

Teoria

**CONDUCTISTA /
PSICOANALÍTICA**

del desenvolupament
socioafectiu

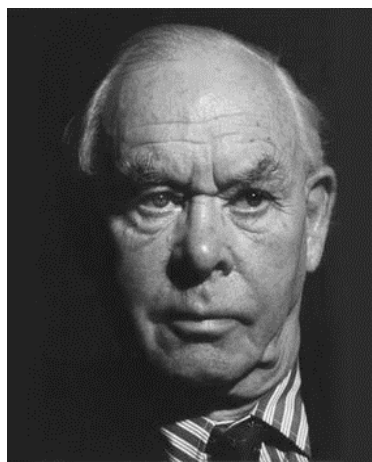
| **FREUD**

- El **conductisme** i la **psicoanàlisi** només considera les necessitats **biològiques**:
  - Les necessitats afectives són **apreses**
  - El vincle es genera únicament perquè l'adult satisfà les necessitats bàsiques
- Posteriorment, la teoria psicoanalítica planteja algunes **crítiques**:
  - Estudis amb xiquets criats en institucions
  - Estudis etològics amb primats

1.2. TEORIA DE L'AFERRAMENT

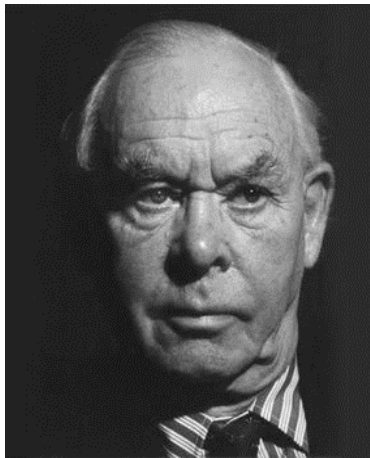
Teoria
DE L'AFERRAMENT
del desenvolupament
socioafectiu
| **BOWLBY**

- La teoria de l'aferrament proporciona una explicació per a l'establiment de **vincles afectius** intensos
- Una conducta d'aferrament és qualsevol conducta que fa que una persona genere proximitat amb una altra persona
- Les principals característiques d'aquesta teoria són:
  - **FLEXIBLE**: segons el nivell ocupat en l'escala aquestes conductes poden ser **fixes** i estereotipades (ocells o peixos) o més **flexibles** (ésser humà)
  - **NO ÚNICAMENT HUMANA**: és una conducta característica de moltes espècies perquè contribueix a la **supervivència**

1.2. TEORIA DE L'AFERRAMENT

Teoria
DE L'AFERRAMENT
del desenvolupament
socioafectiu
| **BOWLBY**

- Les principals característiques d'aquesta teoria són (continuació):
  - **ADQUIRIDA**: encara que hi ha certa predisposició, la conducta d'aferrament **s'aprén**
  - **VINCULACIÓ AFECTIVA**: permet l'establiment de vincles afectius al llarg de tot el **cicle vital**
  - **PERDURABLE**: el vincle afectiu és **estable** encara que les conductes d'aferrament el varien al llarg de la vida
  - **DESADAPTATIVA**: aquesta conducta pot mostrar **patrons desadaptatius** en qualsevol moment

1.3. TEORIA PSICOSOCIAL

Teoria
PSICOSOCIAL
del desenvolupament
socioafectiu
| ERIKSON

- El desenvolupament psicosocial es produeix al llarg de tot el cicle vital com una progressió d'etapes **universalment invariants**
- La persona va enfrontant-se a una sèrie de **crisis** que ha de resoldre:
  - Confiança bàsica enfront de desconfiança (0-1 any)
  - Autonomia enfront de vergonya i dubte (2-3 anys)
  - Iniciativa enfront de culpa (4-5 anys)
  - Laboriositat enfront d'inferioritat (6-12 anys)
- Aquesta seqüència es manté **contínua** independentment del resultat que tinga la resolució de la crisi

1.4. TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT INTERPERSONAL

Teoria
**DESENVOLUPAMENT
INTERPERSONAL**
del desenvolupament
socioafectiu
| **BAR-YAM I BAR-YAM**

- Es fan algunes **crítiques** a les teories clàssiques per la seua incapacitat per a explicar les **relacions interpersonals** (Gilian, 1982)
- La teoria del desenvolupament interpersonal explica la **dualitat** de necessitats (independència i relació amb els altres) que caracteritza l'ésser humà
- Aquest model parteix de la teoria d'Erikson
- Proposa una sèrie d'etapes caracteritzades per la **resolució** d'una determinada **tasca evolutiva**

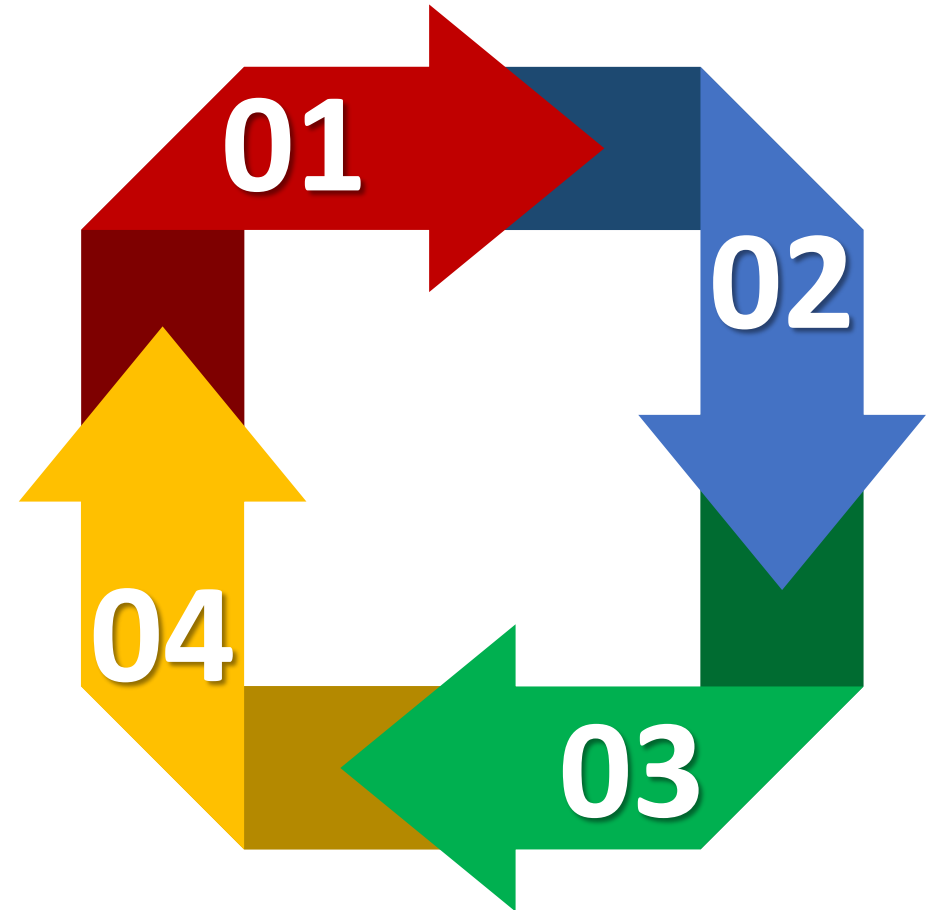
1.4. TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT INTERPERSONAL

Teoria
**DESENVOLUPAMENT
INTERPERSONAL**
del desenvolupament
socioafectiu
| **BAR-YAM I BAR-YAM**

- Les principals característiques d'aquesta teoria són (Bar-Yam i bar-Yam, 1987):
  - **INFÀNCIA** (formació de vincles contra l'aïllament): no hi ha una diferència entre el cuidador i el xiquet → necessitat de **sensibilitat**
  - **INFANTESA PRIMERENCA** (aferrament segur contra la por a l'abandó): el xiquet pot distingir entre el jo i els altres → necessitat d'**acceptació**
  - **EDAT PREESCOLAR** (associació interactiva contra la indiferència egocèntrica): el xiquet no és plenament capaç d'adoptar la perspectiva dels altres → necessitat d'**atenció**
  - **EDAT ESCOLAR** (relació social contra la persistència del jo): el xiquet estén les seues xarxes interpersonals → necessitat d'**aprovació**

Teories DEL DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU proposades

Activitat 1. Propostes teòriques

ACTIVITAT 1. PROPOSTES TEÒRIQUES

➤ TEMA 7. DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU I DE LA PERSONALITAT

- **ACTIVITAT 1.** Propostes teòriques del desenvolupament socioafectiu
- **TASCA:** Completa la taula que es presenta a continuació indicant:
  - ✓ El nom de la teoria
  - ✓ L'autor o autors més representatius
  - ✓ Les característiques principals

TEORIA	AUTOR PRINCIPAL	CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS
Conductisme i psicoanàlisi		
Teoria del aferrament		
Teoria psicosocial		
Teoria del desenvolupament interpersonal		

2

DESENVOLUPAMENT AFECTIU DE 0 A 3 ANYS

2.1. CONCEPTE

2.2. FASES

2.3. COMPONENTS BÀSICS

2.4. TIPOLOGIA

2.5. SITUACIÓ ESTRANYA

2.1. CONCEPTE

“El vincle o llaç afectiu que s’estableix entre dues persones com a resultat de la seua interacció, que les porta a mantenir la proximitat i el contacte en la recerca de seguretat, consol i protecció”

(CANTERO, 2003)

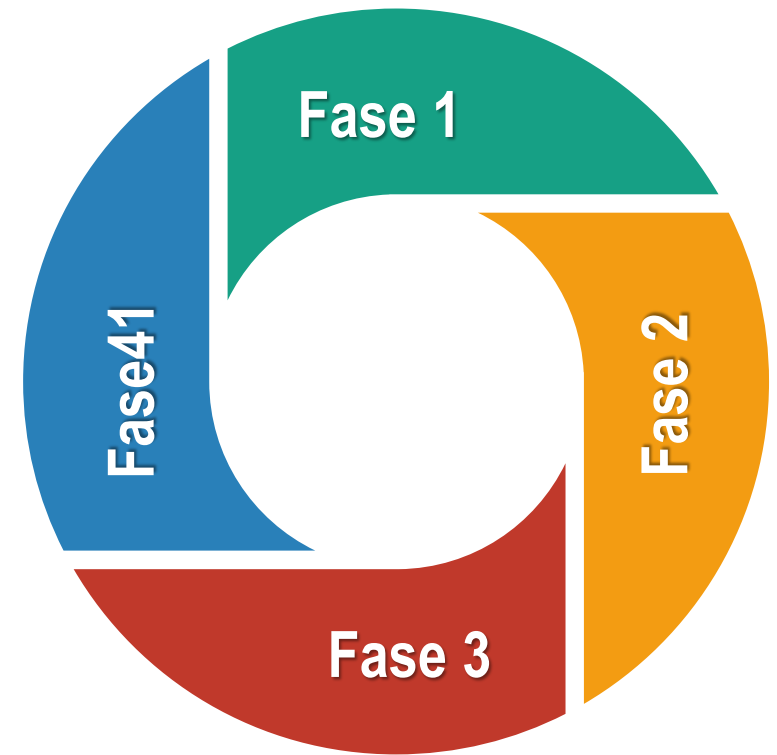

2.1. CONCEPTE

- Característiques de la conducta d'aferrament:
  - Aquest vincle constitueix una base de **seguretat** i **refugi** emocional
  - Durant la infància el vincle d'aferrament **no** ha de ser **recíproc**
  - L'aferrament constitueix una **conducta apresada** formada en un procés d'interacció prolongat
  - A partir del **primer any** de vida es manifesta una **preferència** per determinades figures específiques
  - S'inicia amb el **naixement** i va travessant una sèrie d'etapes definides pel nivell maduratiu del bebé

Fases DE L'AFERRAMENT establertes

| Indefinit, definit i recíproc

2.2. FASES

Fase 1

SENSIBILITAT SOCIAL INDISCRIMINADA

de l'aferrament

| 0 - 1 MES

Fase 1

- Sensibilitat social indiscriminada (fase 1):
  - S'inicia amb el **naixement** i perdura les **primeres setmanes**
  - El bebé prefereix els estímuls provinents de l'**ésser humà**
  - Moviments oculars, plors, balboteig, somriures, etc.
  - Mostra orientació a qualsevol persona sense establir diferències entre els qui interactuen amb ell
  - No hi ha vinculació, però si una **preferència innata** pels estímuls de tipus social

2.2. FASES

Fase 2

SENSIBILITAT SOCIAL DISCRIMINADA

de l'aferrament

| 1 - 7 MESOS

Fase 2

- Sensibilitat social discriminada (fase 2):
  - S'inicia durant el primer mes de vida i perdura fins als 6 mesos
  - Està intrínsecament lligada al **desenvolupament visual**
  - El xiquet és capaç de **diferenciar** entre figures familiars i no familiars
  - Es comporta de forma amistosa amb totes les persones
  - No rebutja les cures oferides per desconeguts
  - Mostra una clara **preferència** pel seu **cuidador principal**
  - Encara no s'ha desenvolupat un vincle d'afecte

2.2. FASES

Fase 3

AFERRAMENT DEFINIT

de l'aferrament

| 7 - 36 MESOS

Fase 3

- Aferrament definit (fase 3):
  - S'inicia als 6 mesos i dura fins als 3 anys
  - Està intrínsecament lligat al **desenvolupament motor**
  - En situacions amenaçadores el xiquet busca el **cuidador principal** i rebutja els desconeguts
  - La figura d'aferrament és percebuda com un ens independent que perdura en el temps i en l'espai
  - El vincle d'afecte ja està plenament desenvolupat

2.2. FASES

Fase 4
RELACIÓ
RECÍPROCA
l'aferrament
| 3 ANYS

de

- Formació d'una relació recíproca (fase 4):
  - S'inicia a partir dels 3 anys
  - Està intrínsecament lligada al **desenvolupament** de les habilitats **comunicatives** i a la reducció de l'**egocentrisme**
  - És una fase molt complexa caracteritzada per la capacitat del xiquet per a veure les coses des del punt de vista de l'altre
  - Tenen la capacitat per a realitzar **peticions** i **persuadir**

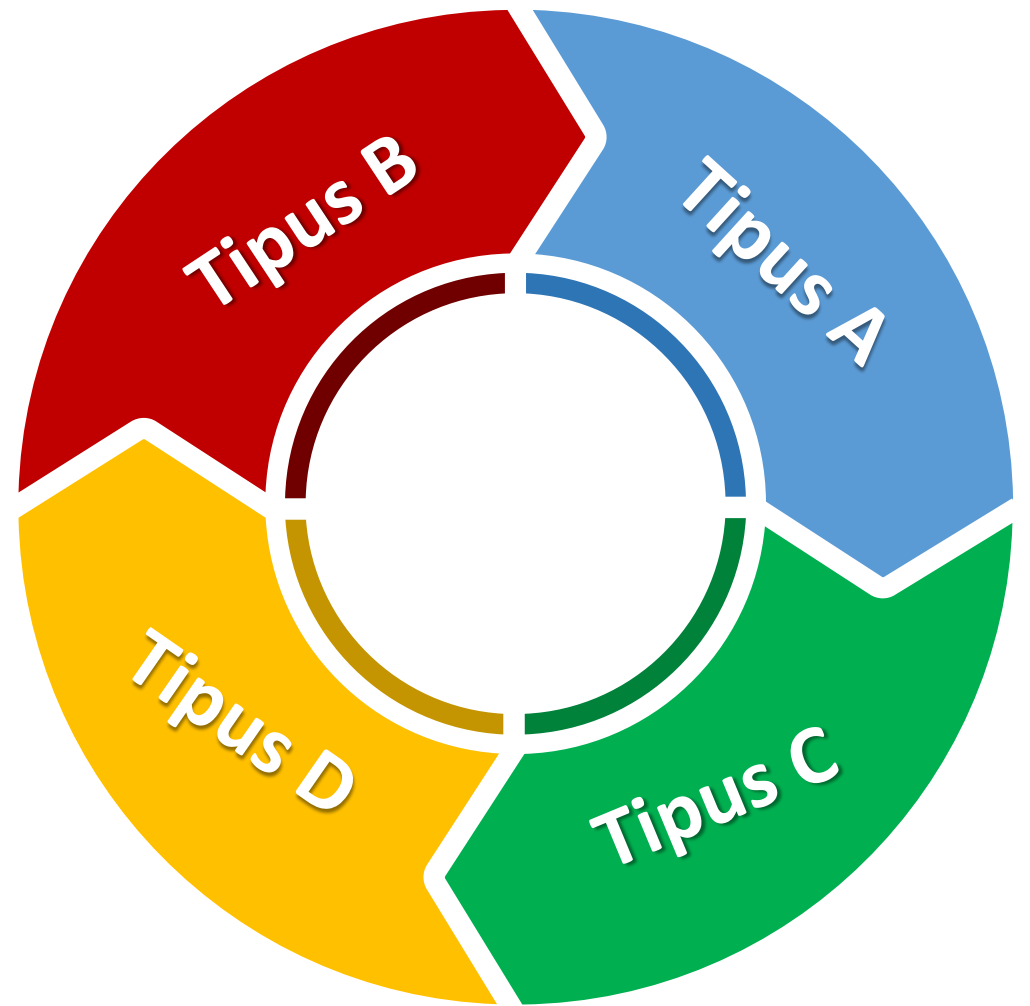
Fase 4

2.3. COMPONENTS BÀSICS

- Els components bàsics del vincle d'aferrament són:
  - **LA CONDUCTA D'AFERRAMENT:** conductes desplegades pel xiquet per aconseguir **contacte, proximitat i comunicació**
  - **EL MODEL MENTAL DE RELACIÓ:** representacions mentals lligades a l'**experiència** de relació amb una determinada persona
  - **ELS SENTIMENTS ASSOCIATS:** els sentiments més destacables són la **seguretat** (originada per la proximitat) i l'**angoixa** (causada per l'absència o la pèrdua)

Estils D'AFERRAMENT establerts

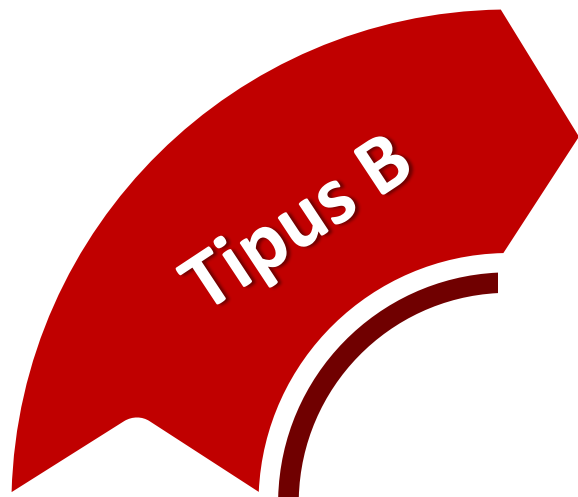
Activitat 2. Estils d'aferrament

2.4. TIPOLOGIA

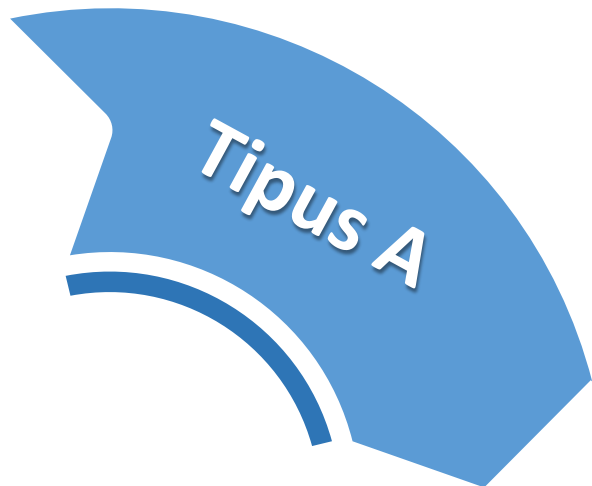
Vincle
SEGUR
de l'aferrament
| TIPUS B

- **CONDUCTA EXPLORATÒRIA:**
  - **Alta** quan està la mare, però disminueix si marxa
- **CONDUCTA RESPECTE A FIGURA D'AFERRAMENT:**
  - Interacció **positiva** i **afectiva**
  - Davant la seua absència poden afligir-se o no, però tots tenen conductes de cerca de la mare
  - En els episodis de reunió s'observa una **bona rebuda**
  - Si estan afligits, es **consolen** amb facilitat
  - No s'observa evitació de la mare

2.4. TIPOLOGIA

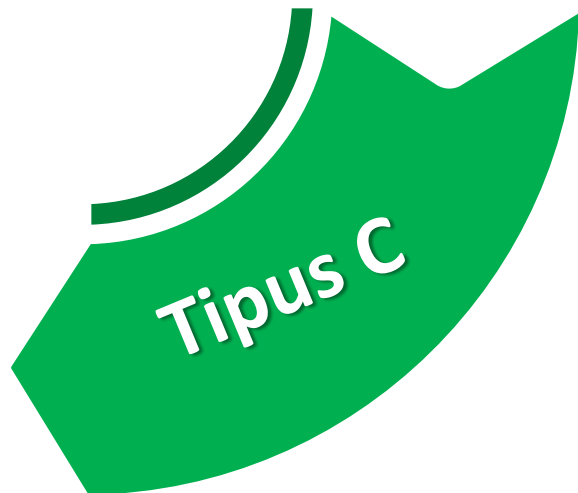
Vincle
INSEGU
FUGISSER
de l' aferrament
| TIPUS A

- **CONDUCTA EXPLORATÒRIA:**
  - **Alta**, pot descendir quan es queda sol
- **CONDUCTA RESPECTE A FIGURA D'AFERRAMENT:**
  - **Indiferència**, ignoren el contacte amb la mare
  - Durant la separació no la troben a faltar
  - Si ploren, només ho fan quan es queden sols. El plor és a causa de la soledat.
  - En els episodis de reunió **no saluda** i **ignora** els seus intents d'interacció

2.4. TIPOLOGIA

Vincle
INSEGU
AMBIVALENT
de l'aferrament
| TIPUS C

- **CONDUCTA EXPLORATÒRIA:**
  - Juguen poc
  - El joc no es recupera després de la primera separació
- **CONDUCTA RESPECTE A FIGURA D'AFERRAMENT:**
  - S'**afligeixen** quan la figura d'aferrament marxa
  - En els episodis de reunió busquen consol en la mare, però és difícil aconseguir-lo
  - Presència de **conductes contradictòries**: desig de contacte i enuig per l'abandonament

2.4. TIPOLOGIA

VINCLE

DESORGANITZAT

de l'aferrament

| TIPUS D

- Presenten una **gran confusió**
- Alta desorganització de la conducta
- Manifesten un **conflicte** entre aproximar-se a la figura d'aferrament o evitar-la perquè no proporciona seguretat
- Mostren índexs elevats de temor o recel envers la mare

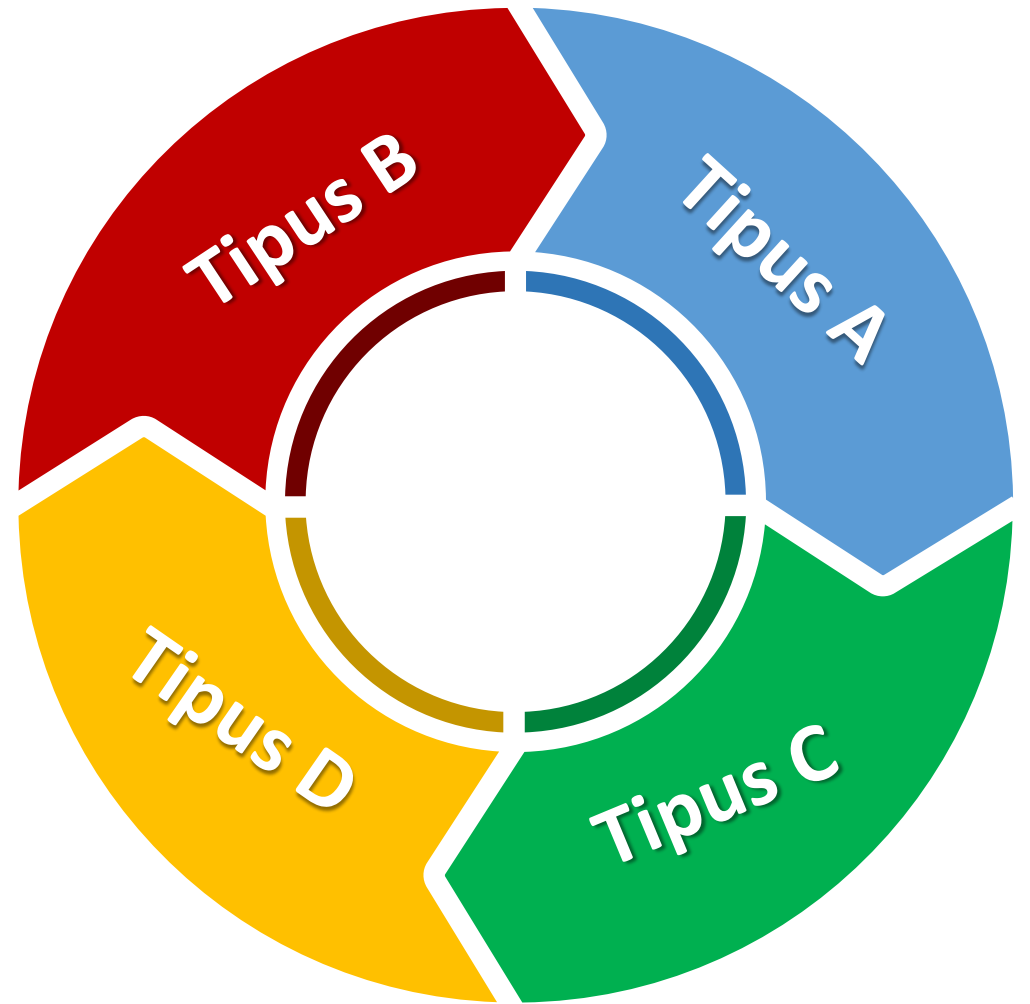
Tipus D

2.5. SITUACIÓ ESTRANYA

- La situació estranya consisteix en **vuit episodis** en què el xiquet és exposat a diferents situacions **generadores d'estrès** que activen conductes d'aferrament (Ainsworth, 1960):
  - Episodi 1. Mare, xiquet i experimentador
  - Episodi 2. Mare i xiquet
  - Episodi 3. Estranya, mare i xiquet
  - Episodi 4. Estranya i xiquet
  - Episodi 5. Mare i xiquet
  - Episodi 6. Xiquet sol
  - Episodi 7. Estranya i xiquet
  - Episodi 8. Mare i xiquet

Estil SEGUR, INSEGUR O DESORGANITZAT de l'aferrament

Activitat 2. Estils d'aferrament

ACTIVITAT 2. EL VINCLE D'AFERRAMENT

➤ TEMA 7. DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU I DE LA PERSONALITAT

- **ACTIVITAT 2.** Formació i desenvolupament de l'estil d'aferrament
- **TASCA:** A continuació veuràs un breu vídeo en què es representa la situació estranya.

Analitza'l detalladament i respon les preguntes següents:

- ✓ Com és la conducta exploratòria de la xiqueta quan està la mare?
- ✓ Com és la conducta exploratòria de la xiqueta quan no està la mare?

ACTIVITAT 2. EL VINCLE D'AFERRAMENT

- ✓ Com és la conducta de consol i quina resposta té la xiqueta quan es tracta de la mare?
- ✓ Com és la conducta de consol i quina resposta té la xiqueta quan es tracta de l'estranya?
- ✓ Com reacciona la xiqueta quan la mare desapareix?
- ✓ Com reacciona la xiqueta quan la mare torna?
- ✓ Quin tipus de vincle d'aferrament creus que hi ha entre la xiqueta i la mare? Raona la resposta.

3

DESENVOLUPAMENT AFECTIU DE 3 A 12 ANYS

3.1. CONCEPTE D'AMISTAT

3.2. EVOLUCIÓ DE L'AMISTAT

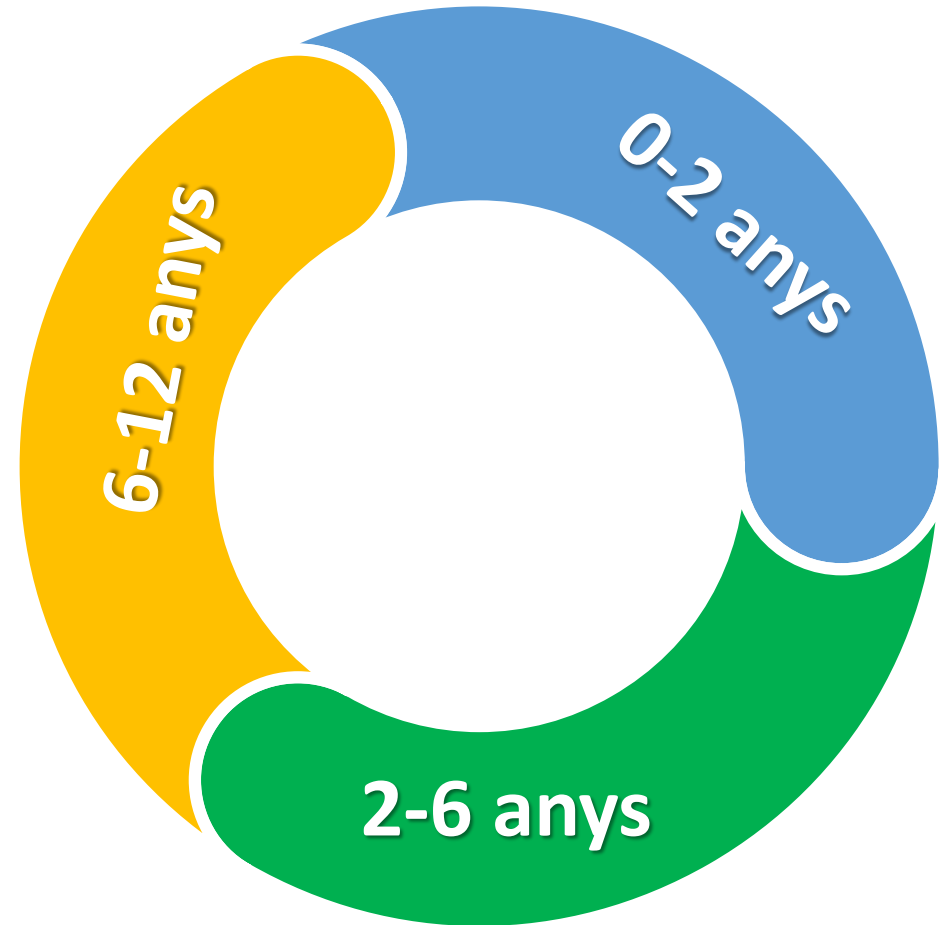
3.3. RELACIÓ ENTRE AFERRAMENT I AMISTAT

3.1. CONCEPTE D'AMISTAT

- L'amistat en un **vincle afectiu** de naturalesa **social** caracteritzat per:
  - **VOLUNTARIETAT**: capacitat per a **triar lliurement** els amics
  - **SIMETRIA I RECIPROCIAT**: tots dos membres estan al **mateix nivell** i hi ha una amistat corresposta
  - **EXIGENT**: no és incondicional, per tant ha de **guanyar-se** i **conservar-se** adoptant la perspectiva de l'altre
  - **CANVIANT**: encara que és relativament estable, **canvia** durant la infància i l'adolescència.

Etapes DE L'AMISTAT en infants

Infantil, preescolar i escolar

3.2. EVOLUCIÓ DE L'AMISTAT

Etapa
D'INFANTESA
de l'amistat
| 0-2 ANYS

0-2 anys

- L'amistat en la primera infància:
  - Durant el primer any de vida els iguals tenen un **paper** molt **residual**
  - A partir del **segon any** les relacions augmenten **significativament**
  - En aquesta etapa els xiquets ja trien amb qui volen o no volen jugar
  - Aquestes interaccions socials són **passatgeres** i per tant no hi ha un vertader vincle d'amistat
  - No són relacions estables i perdurables

3.2. EVOLUCIÓ DE L'AMISTAT

Etapa
PREESCOLAR
de l'amistat
| 2-6 ANYS

2-6 anys

- L'amistat en l'etapa preescolar:
  - La **similitud** constitueix un factor fonamental sobre el qual es desenvolupa l'amistat (gènere, edat, comportaments, etc.)
  - L'amistat es conceptualitza de forma **egocèntrica** en aspectes físics o geogràfics
  - En aquesta etapa les interaccions són **inestables** i es **dissolen** amb gran facilitat
  - Hi ha **companys provisionals** de joc
  - Els conflictes entre amics són menys greus

3.2. EVOLUCIÓ DE L'AMISTAT

Etapa
ESCOLAR
de l'amistat
| 6-12 ANYS

6-12 anys

- L'amistat en l'etapa escolar:
  - L'amistat està caracteritzada per la **cooperació** i l'**ajuda recíproca**
  - Normalment es tria com a amics els iguals del **mateix sexe** (Hurtup, 1983)
  - Els amics són amics perquè els agrada fer el mateix tipus de coses
  - Es distingeixen dues **subetapes** (Selman, 1981):
    - **DELS 7 ALS 9 ANYS**: es comença a formar la idea de reciprocitat
    - **DELS 9 ALS 12 ANYS**: les relacions són duradores i estan basades en una reciprocitat genuïna

3.3. RELACIÓ ENTRE AFERRAMENT I AMISTAT

- Els amics poden compensar en part els problemes en altres relacions
- El **millor amic** sol ser una figura d'aferrament durant l'adolescència
- Hi ha diferents **teories** que estableixen connexions entre l'ambient familiar i les relacions d'amistat:
  - **MODEL COMPENSATORI**: les relacions amb els amics són més intenses quan hi ha problemes familiars
  - **MODEL COMPLEMENTARI**: les relacions familiars proporcionen un aprenentatge de valors bàsics

4

TEORIES DEL DESENVOLUPAMENT DE LA PERSONALITAT

4.1. TEORIES CLÀSSIQUES

4.2. TEORIA DELS TRETOS

4.3. TEORIA DE L'ESTRUCTURA JERÀRQUICA

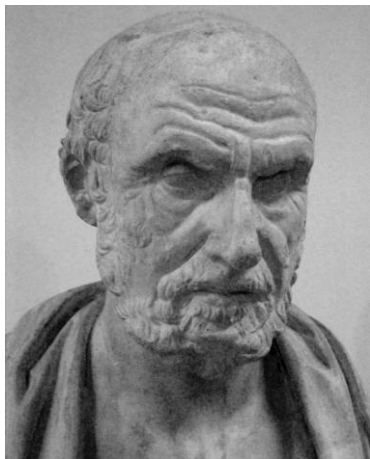
4.4. TEORIA DE L'ENTORN

4.5. TEORIA DE LA CONSTRUCCIÓ MENTAL

4.1. TEORIES CLÀSSIQUES

Teories
CLÀSSIQUES
del desenvolupament
de la personalitat
| **HIPÒCRATES**

- Aquesta teoria està fonamentada en els quatre **elements** de la **naturalesa**: aigua, terra, aire i foc
- El tipus de personalitat estava basat en l'element **predominant**
- Hi ha diverses tipologies de personalitat segons el tret predominant, aquestes són:
  - **SOMÀTICA**: prenen com a criteri l'estructura corporal
  - **PsÍQUICA**: prenen com a criteri l'estructura mental i provenen de **corrents psicoanalítiques**
  - **SOMATOPSÍQUICA**: prenen com a criteri tant l'estructura corporal com l'estructura mental

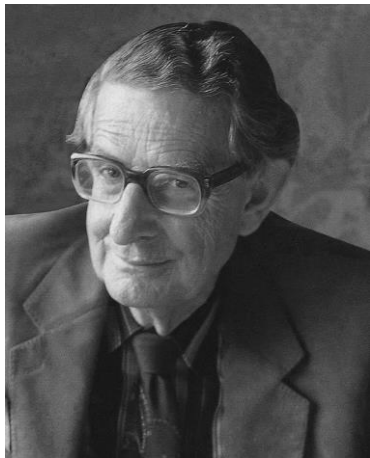
4.2. TEORIA DELS TRETETS

Teoria
DELS TRETETS
del desenvolupament
de la personalitat
| **DIVERSOS AUTORS**

- Aquesta teoria defensa l'existència d'un conjunt de **trets** comuns que s'expressen de forma particular
- El tret és relativament **persistent** i actua com a precursor de les pautes de conducta
- Davant situacions similars la persona sol respondre consistentment
- El perfil personal es configura en els **primers anys** i va desenvolupant-se amb l'edat
- Les teories més conegudes són la d'Eysenck i la de Costa i McCrae

4.2. TEORIA DELS TRETETS

Teoria
DELS TRETETS
del desenvolupament
de la personalitat
| EYSENCK

- La teoria d'Eysenck té les característiques següents:
  - La personalitat està determinada per l'herència **genètica**
  - Se centra en l'estudi del **neuroticisme** i l'**extraversió**
  - Posteriorment s'afegeix una tercera dimensió: el **psicotisme**.
  - Tots els individus puntuen en aquestes dimensions de forma particular
  - Les diferències individuals s'expliquen pels diferents patrons d'activació cortical

4.2. TEORIA DELS TRETETS

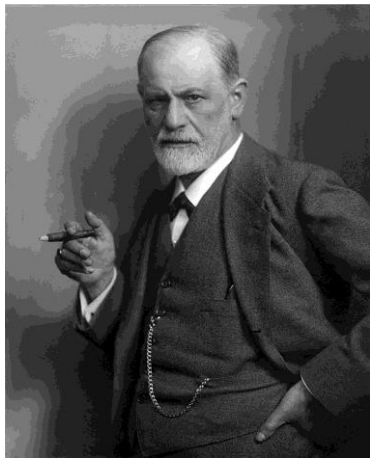
Teoria
DELS TRETETS
del desenvolupament
de la personalitat
| **COSTA I McCRAE**

- La teoria de Costa i McCrae (1996) es denomina "**big five**" o model dels cinc grans:
  - **RESPONSABILITAT**: autonomia, ordre, precisió, perseverança i compliment de normes i compromisos
  - **AMABILITAT**: tendència al suport i a la prosocialitat, el grau de cooperació i la sensibilitat envers els altres i les seues necessitats
  - **NEUROTICISME**: canvis d'humor, la tendència a l'ansietat, la depressió i a la irritabilitat
  - **OBERTURA**: aspectes intel·lectuals, creativitat i interessos culturals
  - **EXTRAVERSIÓ**: sociabilitat, activitat, entusiasme, assertivitat i autoconfiança

4.3. TEORIA DE L'ESTRUCTURA JERÀRQUICA

Teoria
JERÀRQUICA
del desenvolupament
de la personalitat
| FREUD

- Visió antiga provinent de la **filosofia**
- Des del vessant psicoanalític, Freud distingeix tres **subestructures** de personalitat:
  - **ALLÒ**: on resideixen els impulsos i les necessitats bàsiques
  - **Jo**: experiències personals
  - **SUPERJO**: principis morals que han de guiar la conducta social

4.3. TEORIA DE L'ESTRUCTURA JERÀRQUICA

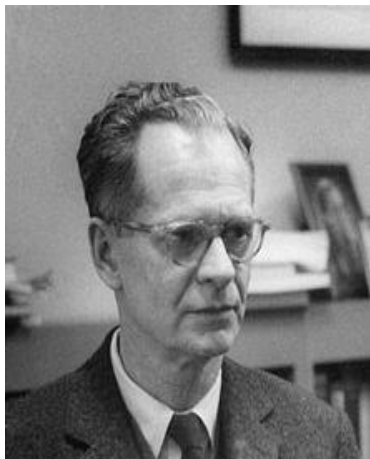
Teoria
JERÀRQUICA
del desenvolupament
de la personalitat
| ERIKSON

- Des del vessant psicoanalític, **Erikson** conceptualitza la personalitat com una construcció personal
- Aquesta construcció està fonamentada sobre les **crisis** que succeeixen al llarg del cicle vital
- El **jo** té un paper protagonista i és capaç de promoure la **salut mental**
- L'evolució de la psique humana està relacionada amb la **cultura** i la **societat**

4.4. TEORIA DE L'ENTORN

Teoria
DE L'ENTORN
del desenvolupament
de la personalitat
| SKINNER

- En el conductisme la personalitat s'explica per les **situacions** i les **conductes observables**
- Skinner considera que la personalitat es forja en la infància
- Importància de les contingències de reforçament (**reforços** i **càstigs**)
  - Per exemple, una xiqueta castigada per ser creativa tindrà una menor tendència a adoptar aquesta conducta en el futur
- Aquests aprenentatges es converteixen en la base de la personalitat

4.4. TEORIA DE L'ENTORN

Teoria
DE L'ENTORN
del desenvolupament
de la personalitat
| BANDURA

- La rigidesa dels plantejaments conductuals se suavitzen amb el reconeixement de disposicions internes
- Bandura planteja l'existència d'un **determinisme recíproc**
- La personalitat és el resultat de la interacció entre el **comportament** i els **processos psicològics**
- La interacció entre tots dos elements és personal i única
- Hi ha una forta influència de les **experiències viscudes**

4.5. TEORIA DE LA CONSTRUCCIÓ MENTAL

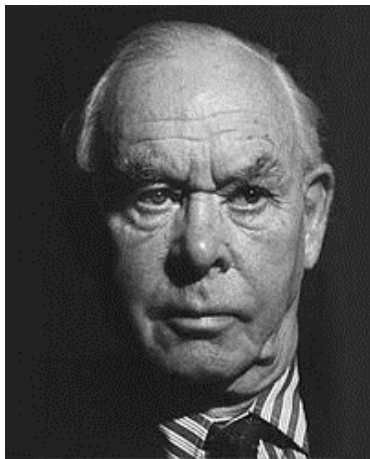
Teoria de la
CONSTRUCCIÓ MENTAL
del desenvolupament
de la personalitat
| KELLY I BOWLBY

- Aquest plantejament destaca la importància dels factors **interns** i els factors **cognitius**:
  - **LA MEMÒRIA**: afavoreix que la **identitat** siga **estable** creant una referència conscient
  - **LA INTEL·LIGÈNCIA**: modula la percepció i la **interpretació** que cada individu fa de la **realitat**
- Durant la infància el xiquet construeix uns **models mentals**:
  - **KELLY**: constructes personals
  - **BOWLBY**: models interns de treball

4.5. TEORIA DE LA CONSTRUCCIÓ MENTAL

Teoria de la
CONSTRUCCIÓ MENTAL
del desenvolupament
de la personalitat
| KELLY I BOWLBY

- Bowlby indica la presència de patrons de conducta **estables** amb els cuidadors
  - Si el cuidador és accessible, es crearà un model intern de treball en el qual la gent serà percebuda amb confiança
- Aquesta perspectiva és criticada per **fragmentar** artificialment els processos psicològics
- No obstant això, la ment humana funciona com un tot organitzat

Teories DEL DESENVOLUPAMENT DE LA PERSONALITAT proposades

Activitat 3. Propostes teòriques

ACTIVITAT 3. PROPOSTES TEÒRIQUES

➤ TEMA 7. DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU I DE LA PERSONALITAT

- **ACTIVITAT 3.** Propostes teòriques del desenvolupament de la personalitat
- **TASCA:** Completa la taula que es presenta a continuació indicant:
  - ✓ El nom de la teoria
  - ✓ L'autor o autors més representatius
  - ✓ Les característiques principals

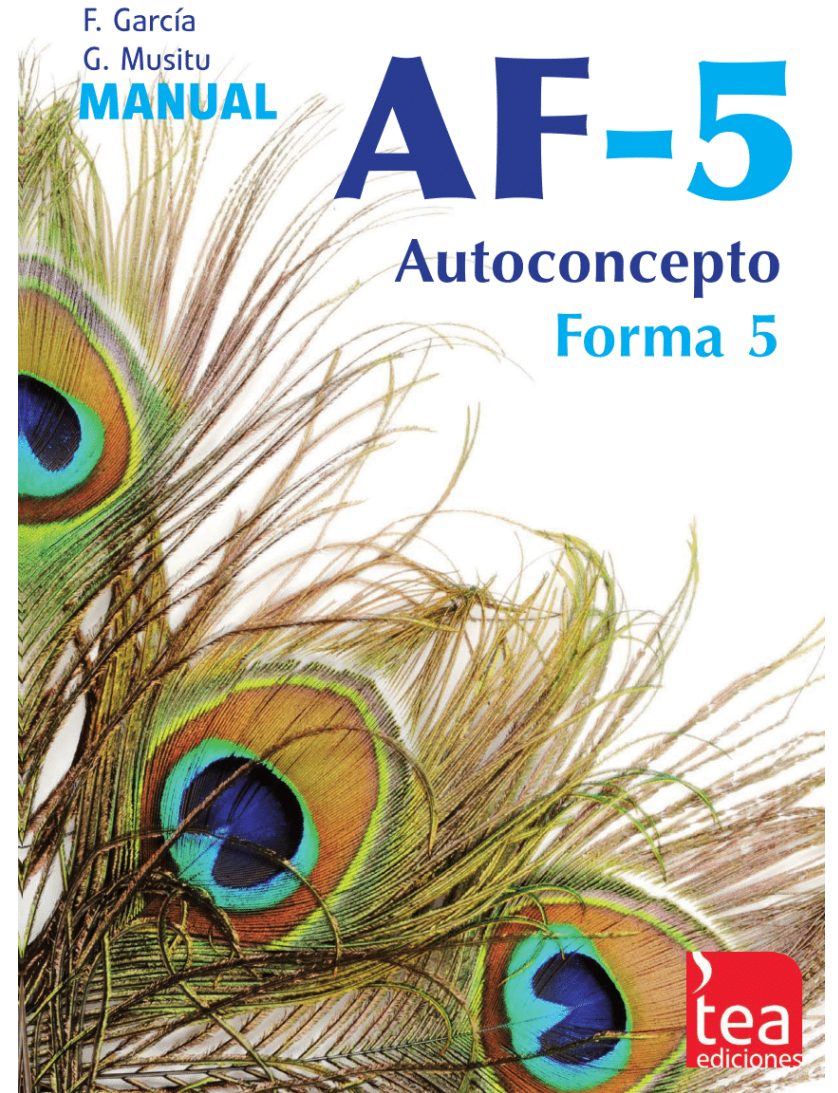
TEORIA	AUTORS	CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS
Teoria clàssica		
Teoria dels trets		
Teoria de l'estructura jeràrquica		
Teoria de l'entorn		
Teoria de la construcció mental		

Aspectes concrets

AUTOESTIMA I AUTOCONCEPTE

de la personalitat

Activitat 4. AF-5

ACTIVITAT 4. AUTOCONCEPTE FORMA 5

➤ TEMA 7. DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU I DE LA PERSONALITAT

- **ACTIVITAT 4.** Avaluació de l'autoconcepte mitjançant l'escala autoconcepte forma 5
- **TASCA:** A continuació has de respondre un breu qüestionari sobre l'autoconcepte.

Després analitza els apartats següents:

- ✓ Ítems, dimensions i puntuació total
- ✓ Interpretació global

6

AVALUACIÓ PSICOLÒGICA

6.1. INSTRUMENTS D'AVAUACIÓ

6.2. INVENTARI DE DESENVOLUPAMENT BATTELLE

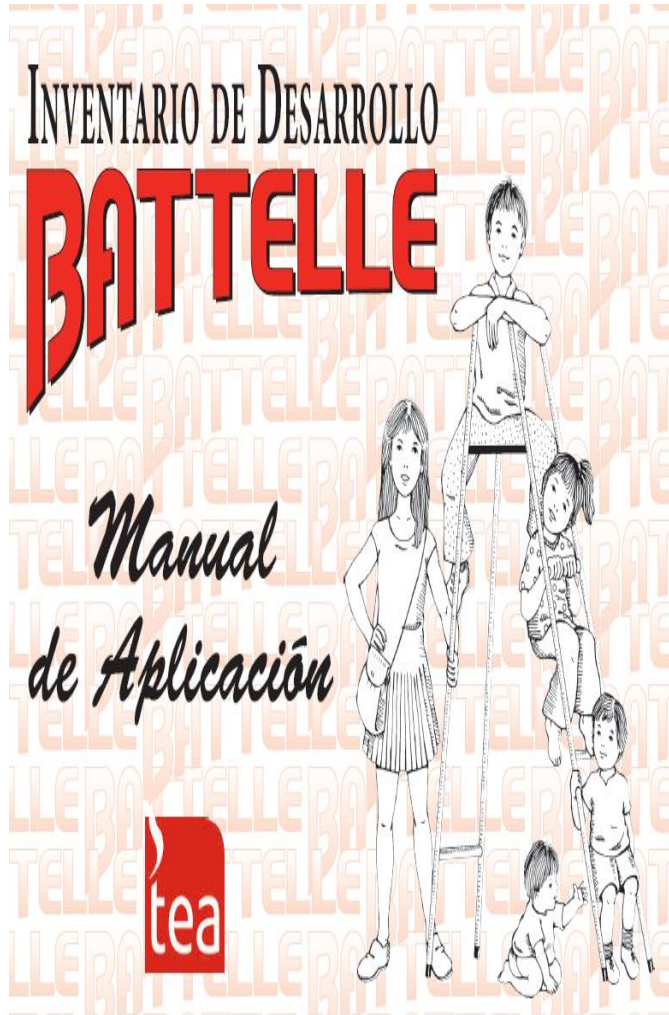
6.3. ÀREA PERSONAL/SOCIAL DE L'INVENTARI BATTELLE

6.1. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

- Hi ha diversos instruments psicomètrics que avaluen el desenvolupament social i de la personalitat:
  - Inventari de desenvolupament BATTELLE
  - MP-R. Escales de desenvolupament Merrill-Palmer revisades
  - Perfil de desenvolupament DP-3
  - A-EP. Avaluació de l'autoestima en educació primària
  - AF-5. Autoconcepte forma 5
  - BFQ-NA. Qüestionari "*Big Five*" de personalitat per a xiquets i adolescents
  - CPQ. Qüestionari de personalitat per a xiquets
  - ESPQ. Qüestionari factorial de personalitat

6.2. INVENTARI DE DESENVOLUPAMENT BATTELLE

■ INVENTARI DE DESENVOLUPAMENT BATTELLE

- **AUTOR:** J. Newborg, M. V. de la Cruz López i M. González Criado (2011)
- **OBJECTIU:** avaluació de les principals àrees del desenvolupament infantil: personal/social, adaptativa, motora, comunicativa i cognitiva
- **EDAT:** entre 0 i 95 mesos
- **TEMPS:** de 10 a 5 minuts la prova de cribatge i de 60 a 90 minuts l'inventari complet
- **APLICACIÓ:** individual
- **EDITORIAL:** TEA Ediciones
- **ISBN:** 9788415262145

6.3. ÀREA SOCIAL/PERSONAL DE L'INVENTARI BATTELLE

L'àrea **social/personal** de l'Inventari BATTELLE està formada per 85 ítems que aprecien les capacitats i les característiques que permeten establir **interaccions socials significatives**. La versió de cribratge té vint ítems

Figura 1. Àrea personal/social de l'inventari Battelle (Newborg i al., 2011)

6.3. ÀREA SOCIAL/PERSONAL DE L'INVENTARI BATTELLE

BATTELLE

PERSONAL

ADAPTATIVA

MOTORA

COMUNICATIVA

COGNITIVA

Interacció amb
l'adult

Expressió de
sentiments

Autoconcepte

Interacció amb
els companys

Col·laboració

Rol social

6.3. ÀREA SOCIAL/PERSONAL DE L'INVENTARI BATTELLE

- L'àrea cognitiva es divideix en sis subàrees (Newborg i al., 2011):
  - **INTERACCIÓ AMB L'ADULT:** avalua la qualitat i la freqüència de les interaccions del xiquet amb els adults
  - **EXPRESSIÓ DE SENTIMENTS:** avalua la capacitat del xiquet per a expressar sentiments
  - **AUTOCONCEPTE:** avalua el desenvolupament de la consciència i el coneixement que té el xiquet de si mateix
  - **INTERACCIÓ AMB ELS COMPANYS:** avalua la qualitat i la freqüència de les interaccions del xiquet amb els companys de la seua mateixa edat
  - **COL·LABORACIÓ:** avalua la capacitat del xiquet per a enfrontar-se al seu entorn de forma eficaç
  - **ROL SOCIAL:** avalua diversos aspectes del desenvolupament social del xiquet

Avaluació de la personalitat BATTELLE

| Activitat 5. BATTELLE

ACTIVITAT 5. INVENTARI BATTELLE

➤ TEMA 7. DESENVOLUPAMENT SOCIOAFECTIU I DE LA PERSONALITAT

- **ACTIVITAT 5.** Anàlisi dels ítems de l'escala personal de l'inventari BATTELLE
- **TASCA:** A continuació veuràs un breu vídeo en què un xiquet és avaluat amb els ítems de l'escala personal de l'inventari BATTELLE. Analitza detalladament els apartats següents:
  - ✓ Ítems encertats, ítems fallats i puntuació total
  - ✓ Aspectes qualitatius esdevinguts durant el transcurs de l'avaluació

7

**MATERIAL ELABORAT A
PARTIR D...**

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Bar-Yam, A. i Bar-Yam, M. (1987). Interpersonal development across the life span: communion and its interaction with agency in psychological development. *Contributions to Human Development*, 18, 102-128.
- Cantero, M. J. (2006). Desarrollo afectivo. En A. I. Cordoba, A. Descals i M. D. Gil, *Psicología del desarrollo en la edad escolar* (pp. 157-180). Madrid: Pirámide
- Costa, P. i McCrae, R. (1996). The five model of personality and its prevalence to personality disorders. *Journal of Personality Disorders*, 6, 343-359.
- Gilian, C. (1982). *In a different voice: Psychological theory and women's development*. Cambridge, MA: Harvard University.
- Hurtup, W. W. (1983). Peer relations. En P. H. Mussen (Ed.), *Handbook of child psychology, vol. 4*. Nova York: Wiley.
- Newborg, J., de la Cruz, M. V. i González, M. (2011). *Inventario de desarrollo BATTELLE*. Madrid: TEA Ediciones.
- Selman, R. L. (1981). The development of interpersonal competence: the role of understanding in conduct. *Development Review*, 1, 404-422.